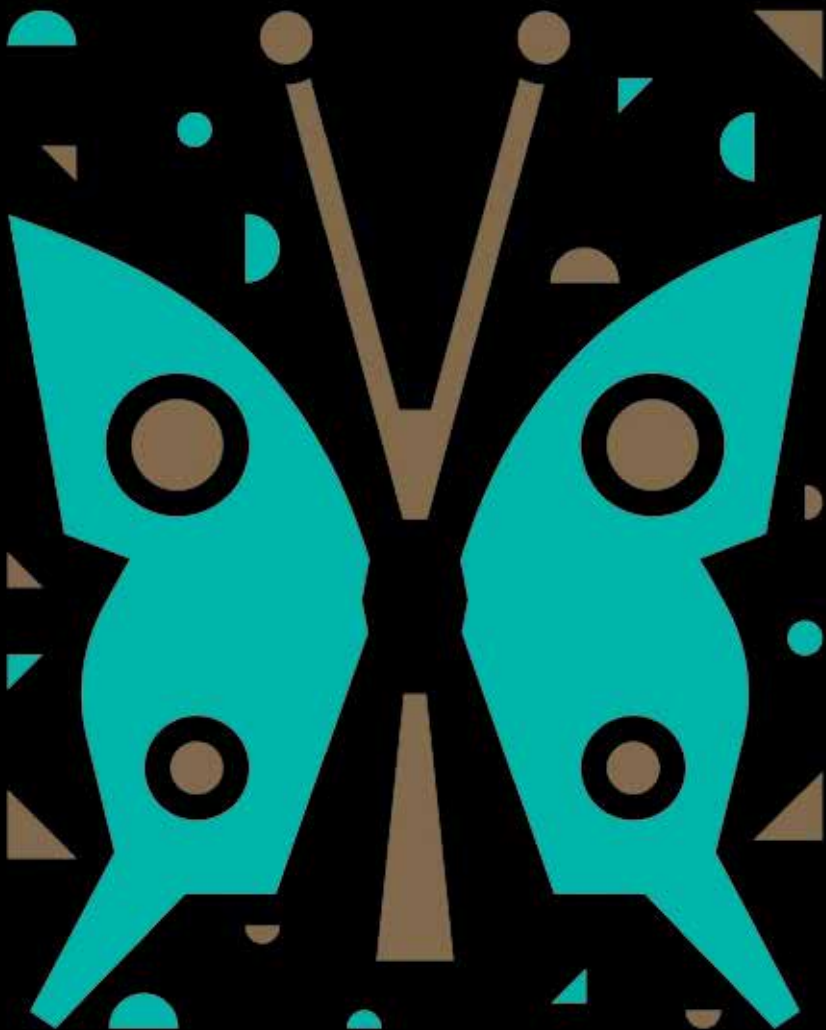

Ahmet Mithat Efendi

Gençlik

KISA MİRAS

AHMET MİTHAT EFENDİ
GENÇLİK

Can Miras
Kısa Miras / 9

Gençlik, Ahmet Mithat Efendi

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: *Letaif-i Rivayat*, 1889

Can Yayınları'nda 1. basım: Aralık 2021, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Çevrimyazı ve günümüz Türkçesine uyarlayan: Erdem Yıldırım

Editör: Erkan Irmak

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-5583-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750755835

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

AHMET MİTHAT EFENDİ

GENÇLİK

Çevrimyazı ve günümüz Türkçesine uyarlayan
Erdem Yıldırım

ÖYKÜ

♥can

Ahmet Mithat Efendi'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Evlilik, 2021

AHMET MİTHAT EFENDİ, 1844'te İstanbul'da doğdu. Osmanlı coğrafyasının farklı bölgelerinde çeşitli devlet görevlerinde bulunduktan sonra 1871'de İstanbul'a döndü. Tahtakale'de ufak bir matbaa kurup eserlerini basmaya başladı. Bu dönemde gazete yazıları da yazan Ahmet Mithat, 1873'te Rodos'a sürüldü. İlk romanlarını ve oyunlarını Rodos'ta yazdı. 1876'da İstanbul'a dönüp *Takvim-i Vakayi* gazetesini ve Matbaa-i Amire müdürü oldu. 1878'de *Tercüman-ı Hakikat*'i çıkardı. Tanzimat döneminin en önemli ve en popüler yazarlarından olan Ahmet Mithat Efendi, edebiyattan bilime farklı konularda yüzlerce kitap yazdı, çeviriler yaptı. Yazdığı ve çevirdiği eserlerle halkın aydınlanması için uğraş verdi, genç yazarlara sahip çıkarak edebiyatımızın gelişmesinde önemli bir rol oynadı. 1912'de ölen yazarın mezarı Fatih Camisi haziresindedir.

İçindekiler

Gençlik	11
Mihnetkeşan	35

GENÇLİK

Bu hikâyeyi vakanın sahibinin ağzından şu şekilde işittim ve dinledim ki: Ben dünyanın pek çok iyilik ve kötülüğünü görmüş ve her çağını özel bir şekilde geçirmiş bir adamın oğluydum. Çocukluk zamanlarımda pederim eğitim ve terbiyeden ziyade vaktinden evvel gözlerimin açılmasına ve çaya varmaksızın çemrenmek¹ hevesine düşmemekliğime daha çok dikkat ederek, lalam yanımda olmadıkça hiçbir tarafa çıkamaz ve belki sokak kapısından dışarı bile bakamazdım. Pederimin benim üzerime ne kadar dikkat eylediği şununla dahi anlaşılır ki beni mektebe göndermek şöyle dursun, kendime mahsus bir hocanın eve gelip ders vermesine dahi razı olmayarak her sabah ve her akşam beni çağırıp kendisi bizzat bana birer ders verirdi.

İşte çocukluk zamanım bu şekilde geçip gittikten sonra boyum bosum epeyce serpilip meydana çıktı ve ömrümün delikanlılık çağının bahar mevsimi gelip çatmakla o taze fidanın her dalına sular yürüyerek çiçeklenip baharlar açtı.

Bir zaman da bu şekilde geçtikten sonra gençlerden hoşlananlar her taraftan etrafıma yığılmak ve özellikle

1. İşin nereye varacağı belli değilken olmuş gibi davranmak. (Y.N.)

böyle baharı burnundalara pek ziyade hevesli olan işveli kalabalıklar etrafımızda tavafa koyulmaya başladılarsa da henüz pek genç ve pek taze bir şey olduğum için gençlik ağacımın bir dalına ve tepelerine el uzatmaya kıyamamaktaydılar. Lakin aradan çok denilecek kadar vakit geçmeksizin gençlik ağacımın taze dalının meyve vermeye başlamasıyla tabiat bahçıvanının düzeni, bana göz diken ve gençlik meyveme aşerenleri durumuna akıl erdiremediğim bir şekilde gözlerine perde çekerek, güya beni korumaya başladı. Gerçi bir dereceye kadar başarılı oldu. Lakin bunu başarı mı sayarım ki bunlar gençlik bostanına girebilmekten ve ellerine geçen sebzelerimden toplayabilmekten ne kadar mâni olundularsa, hırsları ve açgözlülükleri de o nispette artıp gözümde sihir ve büyüden hiçbir farkı olmayan ve utanma denilen meşhur perdeyi kaldırabilme imkânını buldukça, pervasızca beni taşlamaktan çekinmezlerdi. Evet, inkâr etmeyelim ki edep ve namus bahçıvanının eğitimi ve iyiliklerinin karşılığında benim gibi iyi halli taze bir fidana yönelişlerine diyecek yoktu. Lakin o dönemde vakitli vakitsiz esmekte olan büyük büyük boralara ve fırtınalara değil, gayet ince ve tesiri çoğu kimselerce hissolunmayacak derecede esen rüzgâra bile direnemeyecek kadar metanetim ve dayanıklılığım olmadığından her tarafa pek kolay meyleder ve hangi taraftan dalıma basmış olsalar çaresiz ve elimde olmadan boynumu bükerdim. Pederim şu halleri gördükçe, beni istediği yola sevk etmeyi artık başaramaz ve ailemizin diğer kişileri pederimle hemfikir olarak bana bir çare aramaya başladılarsa da bulamaz oldular. Fakat şu hal çok bir zaman devam etmeyip, bir-iki sene sonra gençlik meyvesi taze halinden çıkıp alelade oldu.

Eski heveslilerin benden el çektiklerini görünce ben onlara el uzatmaya başladım da başarı da çoğunlukla zorlukla rastlanan bir şey olmaya başladığından, peder ve

validemin telaşları arttıkça arttı ve adeta gençliğin heveslerinin arkasından gide gide perişan olmam vesvesesine kadar vardı. Beni evlendirmeye kalkıştılar. Çok zorladılar. Lakin ben çocuksam da süt kuzusu da değilim ya. Oldukça aklım başımda ve bilhassa fikirlerim pek büyük ve pek ziyade. Kaleme¹ yeni çırak oldum. Elde dört para yok. Zaten pederden almakta bulunduğum haftalığı dahi tam bir tiksintiyle almaktayım. Hevesim kendim kazanıp kendim yemekte. Şimdi şu fikir ve iddiayla beraber evlenmek ve fazla olarak pedere bir de evin masrafları için muhtaç olmak akıl kârı mıdır?

Kısacası pederin teşvik ve nasihatlerinden çok kendi aklımın ve anlayışımın tavsiyesine uydum, evlenmedim. Ve fakat gençlik halinin zorlamasıyla cumaları ve pazarları seyir yerlerine ve kandil geceleri Beyazıt'a ve diğer vakitler Kalpakçılarbaşı'na² devam eder oldum.

Şimdi buraya kadar verdiğim malumattan bundan böyle bir zamana kadar bulunacağım hal ve gideceğim yol da malum olur ya! Öyleyse sözü uzatmayalım, lakırdıyı kısa keselim. İşte biz yirmi bir-yirmi iki yaşımıza kadar bu yolda devam ettik. Ve öyle bir devam ettik ki devamı süresince hiçbir kusurumuz olmadı.

Hiçbir kandil akşamı geçmedi ki ben Beyazıt'ta bulunmayayım. Hiçbir cuma olmadı ki ben bir mesireye gitmeyeyim. Belki hiçbir sabah geçmedi ki ben kaleme giderken ve hiçbir akşam rast gelmedi ki kaleminden çıktıktan sonra sapağına dahi bakmayarak düzenli olarak Kalpakçılarbaşı'na uğramayayım. Bir aralık Beyoğlu'na dahi devama başlamıştım. Lakin tiyatrodaki kızlara ağzımın suyu akmaktan ve Alcazar ve Flämme³ ve diğer ga-

1. Devlet dairesi. (Y.N.)

2. Kapalıçarşı'nın en işlek caddelerinden biri. (Y.N.)

3. O dönemde Beyoğlu'nun en önemli ve gözde eğlence mekânlarından ikisi. (Y.N.)

“ Beni evlendirmeye kalkıştılar. Çok zorladılar. Lakin ben çocuksam da süt kuzusu da değilim ya. Oldukça aklım başımda ve bilhassa fikirlerim pek büyük ve pek ziyade. Kaleme yeni çırak oldum. Elde dört para yok. Zaten pederden almakta bulunduğum haftalığı dahi tam bir tiksintiyle almaktayım. Hevesim kendim kazanıp kendim yemekte. Şimdi şu fikir ve iddiayla beraber evlenmek ve fazla olarak pedere bir de evin masrafları için muhtaç olmak akıl kârı mıdır? Kısacası pederin teşvik ve nasihatlerinden çok kendi aklımın ve anlayışımın tavsiyesine uydum, evlenmedim. ”

Modern edebiyatımızın kurucularından Ahmet Mithat Efendi'nin en eğlenceli öykülerinden “Gençlik” ile toplumun dışladığı karakterlere odaklandığı “Mihnetkeşan”, yazarın anlatım gücünü gösteren kısa ama güçlü iki metin.

Kuşakları etkilemiş romanlar, ufuk açıcı öyküler, ezberlere kazınmış şiirler... Gazetelerde kalmış söyleşiler, gezi yazıları, denemeler, makaleler... Edebiyatımızın farklı dönemlerinden, iz bırakan metinler Kısa Miras'la bir araya geliyor.

#edebiyatımızınmirası #tanzimatedebiyatı #uçanlık #sevda #komedi
#kıssadanhisse

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [i](#) | [canyayinlari](#)

öykü

ISBN 978-975-07-5583-5

9 789750 755835